

Op een steenworp van het kanaal, op de terreinen van Tour & Taxis, werd op 10 mei een informatie-avond gehouden over de kwaliteit van de waterlopen in de Europese hoofdstad. Die avond werden de doelen en de acties om de kwaliteit van de waterlopen in het Zennebekken te verbeteren toegelicht. De actoren van de drie gewesten en de wateradviseur van de Brusselse Minister van Leefmilieu spraken er voor een talrijk en geïnteresseerd publiek.

De waterkwaliteit in Brussel: we komen van ver

Voor dit artikel hebben we Thierry geïnterviewd, een Molenbekenaar die een boot heeft liggen in de haven van Brussel. De binnenschipper bevestigt ons: *“De kwaliteit van het water is veranderd. Het is verschilt dag en nacht met wat ik dertig jaar geleden heb gekend”*. Met kracht en overtuiging spreekt hij over de jaren '80 toen er een misselijk makende geur opsteeg uit het kanaal. *“Als je iets uit de schroef moest halen, wilde niemand zich nat maken. De geur bleef plakken aan je huid”*.

Natacha Brion van de VUB, die werd uitgenodigd om over het onderwerp te spreken, vat het als volgt samen: *“Vroeger zag men het water als een probleem, nu beschouwt de overheid het als een opportuniteit”*.

Vooruitgestuwd door de Europese richtlijnen, hebben verscheidene politiek verantwoordelijken sterk geïnvesteerd in die sector. De bouw van waterzuiveringsinstallaties (RWZI's) was een eerste stap in de goede richting. Brussel doet zijn deel van het werk met de RWZI's Brussel-Noord en Brussel-Zuid. Vandaag wordt bijna al het Brusselse afvalwater gezuiverd vooraleer het weer in de rivier terecht komt.

Dankzij die werken stijgt het zuurstofgehalte. Alle resultaten van de genomen stalen zijn online terug te vinden op www.sennesource.be.

De uitdagingen waar we voor staan

Als we voorde Woluwe en het kanaal de doelstellingen van de EU voor 2027 zullen bereiken, dan is dat nog niet meteen het geval voor de Zenne. Sofie Bracke van Leefmilieu Brussel wijst op het probleem: *“De Zenne wordt voor 50% gevoed met gezuiverd water, maar ook met regenwater afkomstig uit een veertigtal overstorten”*. Die overstorten worden gevuld met water dat bij hevige buien in de hoofdstad stroomt.

Dat water sleept peuken en een hoop afval mee. Er zitten ongetwijfeld koolwaterstoffen en zware metalen in. Er zijn niet genoeg stormbekkens. Volgens Eric Mannès van het kabinet van Céline Frémault, zijn er nog 6 à 7 stormbekkens nodig om te vermijden dat de overstorten al te veel gebruikt worden, maar het is vooral noodzakelijk dat het 'regennetwerk' goed functioneert (alternatief beheer). Het water van de overstorten vertegenwoordigt maar 3% van het water in de Zenne en toch bevat het 29% van de vervuilende stoffen.

Een andere oplossing bestaat erin om de hydromorfologie van de waterlopen te verbeteren. Daar waar de Zenne niet overwelfd is, is het belangrijk dat de oevers terug gunstig worden gemaakt voor

planten. Tenslotte zijn er volop werken bezig om de bedding van de rivier in het noorden van de hoofdstad te saneren. Het slib is er zwaar vervuild door de industrie die er vroeger floreerde.

De burgers de smaak van het water geven

Anna Idalgo, burgemeester van Parijs, liet de Parijzenaars weten dat de Seine tegen 2022 proper genoeg zal zijn om in te zwemmen. Als de experts er nog aan zouden twifelen, dan toont die uitspraak wel aan dat er bij de Europese politici actoren een sterke wil bestaat: opnieuw de smaak van het water aan onze kinderen geven.

Coördinatie Zenne is de vereniging die bezoeken organiseert aan de Zennevallei. Velen hebben Brussel ontdekt via haar waterlopen. Het is een constante sensibilisering waarvan vooral de kinderen erg onder de indruk geraken. Wat zegt meer dan een bezoek aan een waterzuiveringsinstallatie om de inzet van deze problematiek te begrijpen? Voor hen die meer willen weten, raden we aan om een kijkje te nemen op volgende link: www.coördinatiezenne.be.

Van de 14 km die de Zenne doorheen Brussel stroomt, is er 10 km overwelfd. Enkel in Anderlecht en Schaarbeek stroomt ze nog even in open lucht. Er is trouwens een project opgezet om haar ook in het Maximiliaanpark terug open te leggen. Burgemeester Anspach, die een belangrijke rol speelde bij de overwelfing van de Zenne in de 19 eeuw, is er niet meer om er tegen te zijn.

Misschien zullen de generaties na ons opnieuw in het kanaal en de vijvers in de stad zwemmen, zoals onze grootouders dat vroeger deden. Een gedachte die ons raakt, maar die ook interessant is voor de actoren die een ecologische aanpak nastreven. Gezien de dynamiek bij de Belgische actoren, mogen we veronderstellen dat in de jaren 2030 de Zenne zodanig hertekend zal zijn dat ze onlosmakelijk deel uitmaakt van het Brusselse landschap.